

INGEZONDEN.

SYPHILIS EN FRAMBOESIA.

In dit *Tijdschrift* van 6 Januari 1934, jaargang 78, No. 1, schrijft DE LINT, dat de framboesia-theorie verkondigd in mijn proefschrift niet nieuw zou zijn. G. STICKER zou in het *Handbuch der Haut- und Geschlechtskrankheiten* van JADASSOHN, Band 23, in 1931 verschenen, dezelfde theorie breed verkondigd hebben onder het hoofdstuk: Entwurf einer Geschichte der ansteckenden Krankheiten. Ik heb dadelijk STICKER's weldoerwrochte studie „durend studiert mit heiszem Bemühen“, doch heb tot mijn groote verbazing nergens zelfs een aanduiding kunnen vinden van een door STICKER verkondigde theorie omtrent den morbus gallicus, waarbij hij gebruik gemaakt zou hebben van „verschillende“ van mijn argumenten, zooals DE LINT schreef. Integendeel! Reeds bij de inleiding schrijft STICKER:

„Namen verführen

Wer meint, dasz das, was zu Ende des fünfzehnten Jahrhunderts in Spanien Bubas heiszt, und das, was die Spanier im neuendeckten West-Indien und auf dem amerikanischen Festlande Bubas nannten, unbedingt dieselbe Krankheit sein müsse, der verbreitet in der Geschichte der Krankheiten die tiefsten Irrtümer, und wenn er dan noch beides, die Spanischen Bubas und die Westindischen Bubas, ohne weiteres mit einem gemeinsamen Namen versieht und darauf hin ein Buch „*El mal Serpentino*“ (DIAZ DE ISLA, 1537) oder „*Der Ursprung der Syphilis*“ (IWAN BLOCH, 1901) schreibt, der schadet der historischen Pathologie mehr als er ihr nutzen kann“ (G. STICKER, bovengenoemd *Handbuch* blz. 266).

Reeds met deze volzinnen neemt STICKER een tegenovergesteld standpunt in als door mij is verdedigd en op blz. 576 zegt hij dan ook: „Wie in der Folge der gemeinsame Namen Bubas Verwirrung gestiftet hat, werden wir noch zu berichten haben“. Ik verklaarde daarentegen beide vormen van Bubas voor identiek en gebuikte dezen naam juist als een mijner etymologische argumenten 1).

Bij het citeeren moet men oppassen, dat de zin niet uit het verband wordt gekrukt. Het door DE LINT aangehaalde: „Ihre Unkenntnisse (d.w.z. met de framboesia) hat in der Geschichte der Syphilis die schlimmsten Verwirrungen und grundlosesten Behauptungen verursacht; von dem Amerika-Märchen (let wel!) der portugiesischen Heilgehilfen RUIZ DIAZ DE YSLA (1537) bis zu den Ausführungen IWAN BLOCHS (*Der Ursprung der Syphilis*, 1901, 1911)“, moet dan ook in verband met het bovenstaande citaat worden gelezen en dan is de juiste bedoeling van STICKER duidelijk. STICKER neemt hier stelling tegen de Amerikanisten. In heel zijn betoog ligt het dan ook klaarblijkelijk nergens in zijn bewustzijn een framboesia-theorie te verkondigen, immers hij zou dan moeten beginnen zich juist aan te sluiten bij de Amerikanisten, zooals ik gedaan heb! Het zou voor den aanhanger van mijn theorie onmogelijk zijn smalend te spreken van een „Amerika-Märchen“ en tevens een der kroongetuigen van de herkomst der „nieuwe ziekte“ van de Antillen uit, den beroemden lijfarts van Koning MANUEL van Portugal, „Heilgehilfe“ te noemen!

Waar STICKER het wel over heeft gehad bij de bespreking van de framboesia, is dat het ziektebeeld van den morbus gallicus wel gelek op dat van de framboesia (blz. 364). Maar hadden mijn „ooggetuigen“ en, wat de „endemische“ syphilisvormen betreft, had KARL WIMMER niet hetzelfde positief gezegd? 2) STICKER zelf beweert na het lezen van verschillende verhandelingen over de endemische syphilis niet tot een conclusie te zijn gekomen! (blz. 360).

STICKER's verhandeling laat aan duidelijkheid niets te wenschen over, maar collega DE LINT's opvatting van het syphilisvraagstuk is voor mij onbegrijpelijk en iedereen, die de moeite nemen wil om STICKER te lezen, zal even verbaasd zijn als ik.

Soerabaia, Maart 1934.

W. F. R. ESSED.

1) Mijn proefschrift blz. 251.

2) „ „ blz. 295.